

Manifest

de la Plataforma Mobilitzadora en Defensa de la Universitat Pública

L'ensenyament públic està patint en els últims anys **una degradació constant** degut a les polítiques neoliberals aplicades. La universitat no ha quedat al marge del model socioeconòmic que s'està configurant sota les condicions dels tractats de Maastricht i d'Amsterdam i la duresa dels seus criteris de convergència: privatització, precarització, globalització, mercantilització de l'Estat del Benestar, etc. són processos que vivim quotidianament en l'àmbit de l'ensenyament superior.

En definitiva, el model de convergència econòmica amb la resta d'Europa i les polítiques neoliberals concretades en el pacte d'estabilitat aprovat pels governs de la Unió Europea marca el pas d'una política de restriccions socials que suposa una **ofensiva contra els drets de totes les persones** a l'accés de la cultura, a l'educació, a formar-se professionalment i a realitzar-se en llibertat.

En l'àmbit universitari ja s'estan manifestant les conseqüències de l'aplicació d'aquests plans d'**austeritat pressupostària** que atempten contra les bases mateixes de la universitat pública i les conquestes polítiques i socials que els diversos sectors universitaris hem aconseguit arrencar en el passat després d'un llarg període de lluites i mobilitzacions. **Aquests atacs es faran encara més visibles en els pròxims temps** per mitjà de retallades pressupostàries, privatitzacions i una limitació de la participació democràtica en la presa de decisions.

Davant aquest panorama, hem engegat una

CAMPANYA EN DEFENSA DE LA UNIVERSITAT PÚBLICA

que es centra en els següents punts:

- 1. L'ensenyament públic és un element bàsic** en qualsevol societat i, per tant, també l'ensenyament universitari. Qualsevol política aplicada pels estats i governs ha de garantir-ne el seu manteniment.
- 2. El sistema educatiu públic ha d'assegurar la igualtat d'oportunitats per a tothom** que vulgui accedir-hi, i ha d'evitar que la condició econòmica de cadascú no acabi esdevenint un entrebanc.
- 3. El sistema educatiu públic ha de basar-se en la qualitat** entesa no partint de criteris purament acadèmics, sinó considerant la dimensió humana i formativa que tota educació hauria de tenir.
- 4. Per garantir la qualitat i el futur de la universitat pública és imprescindible que el conjunt de la societat participi en la seva definició.** És necessari, per tant, articular mecanismes que facilitin aquesta participació.

En base a aquests principis, considerem que el caràcter públic de la universitat es veu distorsionat i amenaçat per les **polítiques neoliberals** aplicades, les **conseqüències** de les quals assenyalarem a continuació:

1. **Procés de mercantilització de la universitat pública**, les funcions de la qual (docència, investigació, etc.) passen a ser valorades exclusivament des **d'un criteri de rendibilitat econòmica**. Aquelles activitats i pràctiques universitàries que no presenten formes de rendibilitat immediata tendeixen a ser abolides.

Com a conseqüència d'aquest procés global (privatitzacions, gestió empresarial, competència entre universitats...), **el compromès fonamental de la universitat tendeix a ser, no ja amb la societat, sinó amb el mercat.**

2. L'ajust econòmic aplicat per l'administració pública s'està traduint en una **retallada de les despeses socials**, que afecta molt directament a l'educació. La disminució de la subvenció a les universitats públiques s'està compensant amb un augment del finançament privat: **Increment de taxes**, convenis amb empreses privades, inici de la privatització de les beques...
3. Inici d'un procés de **privatització encoberta** i informal de la universitat que comporta una **socialització dels costos i una privatització dels beneficis** de les activitats desenvolupades en el marc universitari: adscripció de centres privats a les universitats públiques, finançament públic de centres privats: **utilització de fons públics per a finalitats privades** al sí de la pròpia universitat pública mitjançant el finançament d'activitats que produeixen beneficis a particulars (serveis a empreses a baix cost, etc.); abandonament, privatització, subcontractació o dependència de personal màximament precaritzat dels serveis complementaris o culturals de la universitat...

4. **Sistemes de beques insuficient en qualitat i poc rigorós en els seus criteris de concessió.** No creiem que l'alternativa dels crèdits a baix interès i avalats per l'estat ("crèdits tous") sigui una solució a les deficiències del sistema de beques.

5. **Qualitat de l'ensenyament i dels plans d'estudi deficient.** L'**escassetat de recursos**, cada cop més patent, imposa restriccions d'accés i massificació dels estudis reglamentats. Els nous plans d'estudi, malgrat la tímida revisió que han sofert en els darrers temps, impliquen una gran fragmentació i desarticulació dels programes, una deficient coordinació de la docència, i una **sobrecàrrega lectiva** real sobre els alumnes.

L'aparició de determinades ofertes acadèmiques (màsters...) suposa un **inici de dualització dels plans d'estudi**, entre aquells amb valor i aquells sense. Predomini de manera quasi exclusiva d'una valoració quantitativa i formal de l'ensenyament (nombre de crèdits cursats i pagats...) en detriment d'una valoració qualitativa i real (continguts de la docència, etc.) que configura uns plans d'estudi que desincentiven l'esperit crític dels i les estudiants i fomenten l'acceptació dòcil de les corrents hegemòniques de pensament.

6. Imposició d'un model d'ensenyament que està conduint a una **professionalització de l'estudiant**: horari de matí i tarda alhora, rigidesa dels criteris de permanència, impossibilitat de combinar treball, estudi i oci, etc.

7. Aparició d'un procés de **competència entre universitats** que general forts desequilibris territorials dels sistema universitària: foment d'**universitats de "primera i de segona"**, especialització de les universitats (en cicles o titulacions), manca de cooperació interuniversitària, etc.

8. Deteriorament i **precarització de les relacions laborals** del PAS i PDI. La funcionarització del professorat ha reforçat la jerarquia i la dualització del personal docent, mentre que les **plantilles** del personal administratiu romanen **congelades** malgrat la sobrecàrrega de treball que pateixen els seus membres.

9. Progressiva implantació d'un **model de gestió empresarial** de la universitat pública que suposa una **retallada de la democràcia** interna de manera que els òrgans de govern col·legiats son buidats de contingut i de poder decisorí real. Existeix un **predomini de criteris economicistes per damunt dels criteris d'educació i formació** que es combinen amb la pervivència de pràctiques corporatives que mantenen xarxes de poder clientelar que condicionen la distribució de recursos en l'àmbit universitari.

Davant aquest panorama d'**agressió als fonaments de la universitat pública** considerem imprescindible iniciar una àmplia campanya que permeti impulsar un **procés de revitalització i democratització de la universitat a fi de convertir-la en un servei públic en benefici de les persones, regit per criteris de justícia i igualtat.**

Davant l'**atac neoliberal que està patint la Universitat Pública**: reducció pressupostàries, privatitzacions, reducció de la participació democràtica en la presa de decisions.... **exigim els següents punts reivindicatius**.

Amb la seva aplicació podríem evitar la degradació de l'ensenyament públic que tots i totes ja hem començat a notar i a més començar a perfilar la Universitat que volem: pública i de qualitat, popular i al servei de la societat.

• **FINANÇAMENT**

1. El finançament és un dels temes claus en la defensa de la Universitat Pública i de Qualitat. Per tant exigim:
 - 1.1. **Un augment del finançament públic** per les universitats fins al 1'75% del PIB.
 - 1.2. **No al finançament públic de les universitats privades.**
 - No homologar títols impartits en centres privats per part de les universitats públiques.
 - Prohibició de l'adscripció de centres privats per part de les universitats públiques.
 - 1.3. **No a la privatització de serveis públics.** No a la introducció d'empreses privades a les universitats públiques. Els serveis han de ser públics, gratuïts i accessibles amb igualtat d'oportunitats per a tothom. No a la utilització de recursos públics per finalitats privades.

2. La Universitat Pública ha de:

- 2.1. Aconseguir la **gratuïtat real dels estudis** amb mesures com:
 - Eliminació progressiva de taxes.
 - Material gratuït per a tothom.
 - Beques de transport, habitatge i menjador.
 - Implantació de les beques salari.
 - 2.2. **Creació immediata de les places necessàries** per tal d'acollir en primera opció a tota la població universitària de Catalunya.
 - 2.3. **Eliminació de la selectivitat i dels *numerus clausus*.**
 - 2.4. Eliminació immediata de penalitzacions per a segones i successives matriculacions.
 - 2.5. **Revisió immediata dels criteris d'assignació de beques** (no deixant cap estudiant fora de la universitat per raons econòmiques) **i augment d'aquestes** (com a mesura transitòria fins aconseguir el que demanem en el punt 2.1).
3. Transferència de les competències en matèria de plans d'estudi, accés a la universitat i beques a la Generalitat.

4. Des de l'Administració catalana cal que s'actui en la:

- Elaboració d'una **Llei Catalana d'Universitats** que contempli el seu finançament i sigui negociada amb els representants de la comunitat educativa. I que no deixi marge a l'arbitrarietat en el repartiment dels pressuposts.
- **Liquidació total del deute de la Generalitat** amb les Universitats, amb el compliment efectiu dels terminis de lliurament de les partides pressupostàries.
- Actualització del **Pla Pluriannual d'Inversions** i creació d'un **mapa universitari consensuat** amb tota la comunitat educativa. Adequació de les infraestructures a les funcions reals de la universitat, docència i investigació. No podem permetre barracons, aules en males condicions.

• QUALITAT

5. **Desmassificació.** Reduir el nombre d'alumnes per classe per garantir una docència de qualitat. En cas, el nombre de matriculats per assignatura i grup no pot superar la capacitat de l'aula. Això implica un augment de grups i professorat.
6. **Reduir la ràtio alumne/professor a 15.**
7. Assegurar la **plena integració de persones amb discapacitats.**

• PLANS D'ESTUDI

8. **Revisió i planificació negociades dels plans d'estudi** amb la comunitat educativa, tot incloent, com a mínim:
 - 8.1. **Normalització dels diferents ritmes** a l'hora de realitzar la carrera.
 - 8.2. **Manteniment d'horaris de matí i tarda (intensius)** a tots els ensenyaments, tant per les classes com pels exàmens.
 - 8.3. **Revisió dels continguts** de les matèries, tot garantint un ensenyament integral i humanista.

• DEMOCRATITZACIÓ

9. **Democratització dels òrgans de govern** de la Universitat Pública.
 - 9.1 Substitució del sistema de representació estamental pel de sufragi directe.
 - 9.2 El sufragi directe ha de ser actiu i passiu. Tot membre de la comunitat universitària ha de poder accedir de forma transparent i democràtica als càrrecs de l'equip de govern (actualment reservats al professorat), independentment del col·lectiu universitari al que pertanyi.
 - 9.3 **Reformulació de la composició i paper dels Consells Socials** perquè aquests connectin realment universitat i societat (la seva funció teòrica). Cal que els Consells social estiguin formats pels representants legítims de la

vida social (representants de diferents moviments socials i populars en comptes de portaveus de bancs i empreses que actualment formen majoritàriament els consells socials).

9.4 **Clarificació de les competències dels òrgans de govern i dels seus representants.**

• **TREBALLADOR@S (PAS I PDI)**

10. Reconeixement del **dret de negociació col·lectiva** dels i les treballadores de universitat.
11. Augment salarial igual a l'IPC més **la recuperació del poder adquisitiu** perdut.
12. **No a la congelació de plantilla**: oferta d'ocupació suficient per donar un servei públic de qualitat, acabar amb la precarietat laboral i eliminar els sistemes de productivitat i les hores extres.
13. Augment de la ràtio PAS/Professorat del 0,5 actual fins al 1,7 (actual mitjana de l'OCDE).
14. **Prohibició de contractació mitjançant ETT's** a la universitat.